

ALLEGRO

EVİN İLYASOĞLU

Dizelerden ezgilere yolculuk

Türk şairi Oğuz Tansel'in şiirleri, Amerikalı besteci Bruce Reiprich'in bestelerine esin kaynağı oldu

Şiir, tarih boyunca besteciler her dönemde etkileyen bir sanat dalı olmuştur. Hele romantik dönemde şiirin müzikle buluştuğu liedler, günümüzde bile pek çok bestecinin çıkış noktasıdır. Elimize ulaşım ligine bir müzik kasetinden söz etmiyoruz: Türk ozan **Oğuz Tansel**'in dizeleri, Amerikalı besteci **Bruce Reiprich**'e esin vermiş. Reiprich, Tansel'in dizelerini müziğinde yeniden yaratmış. Oğuz Tansel (1915-1994) şimşimde Birinci Yeni yakınlığı ile İkinci Yeni'nin imge derinliğini birleştirmiş, coşkusu anlatımı ile doğaya yaklaşımsı bir ozanımız.

Şiirinde dize sonu uyakları kadar dize içi uyaklarının yer alması, **Talat Halıman**, **İlyas Hallı** ve **Ayşt Tansel**'in ligiğe çevirilmesiyle bir Amerikan besteciyi etkilemiş. Pensilvaniya Wilkes Üniversitesi'nin Müzik Bölümü Başkanı Prof. Dr. Bruce Reiprich, Oğuz Tansel'in şiirlerinden yola çıkan besteler yapmış. Her biri birbirinden liging yapıtlar. Amerika'da, Ankara'da, Doğu Avrupa ve Çin'i kapsayan bir turne seferinde; Üfeme-yarına çağrılar ve koro için yazılan **Emerald Blue**, ozanımız **Matthias Pech**in adı şimşinden yola

Post-romantik müziğin yoğunluğu, üfeme ve vurma çağrılarını tüm birliği ve yer yer kullanılan etkileyici bir 12-ton tekniği ile yazılmış. Geniş bir orkestral girişin pastoral ortamından sonra koronun katılımı ayrı bir etkinlik yaratıyor. Bundan başka birçok şair ve piyano için lied bestelenmiş. Reiprich Tansel'in dizeleriyle, Ozanın halk türküsü yalınlığındaki anlatımı çağın karmasık dokusunun yanı sıra metodik çizgileriyle dile gelmiş: **"Bir halk türküsünde kaybederim kendimi/Bir masal dünyasında yaşar/Bir halk türküsünde bulurum seni"** diyor Oğuz Tansel. **"Dişsen de Güzel** başlığını taşıyan bir program, haftalardır AKM'nin küçük

Ayla Erduran

Dişsen de Güzel başlıklı program, AKM'nin küçük salonunda haftalardır temsil ediliyor. Şiirler ve besteler sıcağık bir ortamda buluşuyor. Rey, Erkin, Saygun, Tarcan, Kodallı, Sun, Baran, Ada, Darnar ve Karlıbel'in şimşiden kaynaklanan besteleri, Ahmet Muhip Duran, Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Necatigil'in dizeleriyle renkleniyor. Operanızın dengyimli sanocular, başta **Ahs Manukyan**, **Bilge Görğün** ve **Necat Pınazoğlu** olmak üzere, bu şiirli müzik yolculuğunu

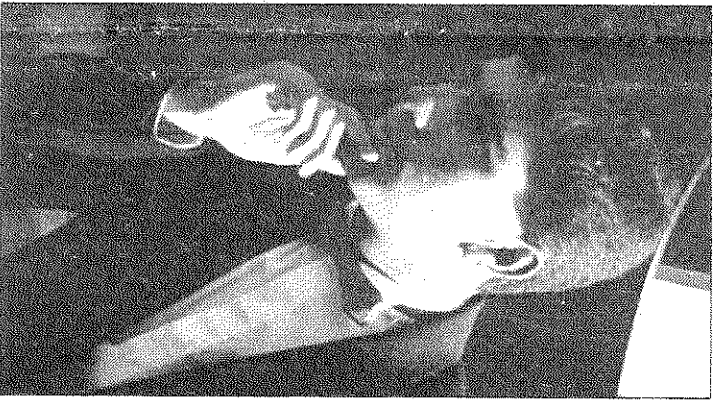
Salonun jda cuna geçeleri temsil ediyor. Şiirler ve besteler sıcağık bir ortamda buluşuyor. Rey, Erkin, Saygun, Tarcan, Kodallı, Sun, Baran, Ada, Darnar ve Karlıbel'in şimşiden kaynaklanan besteleri, Ahmet Muhip Duran, Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Necatigil'in dizeleriyle renkleniyor. Operanızın dengyimli sanocular, başta **Ahs Manukyan**, **Bilge Görğün** ve **Necat Pınazoğlu** olmak üzere, bu şiirli müzik yolculuğunu

Ahs Manukyan

Dişsen de Güzel başlıklı program, AKM'nin küçük salonunda haftalardır temsil ediliyor. Şiirler ve besteler sıcağık bir ortamda buluşuyor. Rey, Erkin, Saygun, Tarcan, Kodallı, Sun, Baran, Ada, Darnar ve Karlıbel'in şimşiden kaynaklanan besteleri, Ahmet Muhip Duran, Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Necatigil'in dizeleriyle renkleniyor. Operanızın dengyimli sanocular, başta **Ahs Manukyan**, **Bilge Görğün** ve **Necat Pınazoğlu** olmak üzere, bu şiirli müzik yolculuğunu

Salonun jda cuna geçeleri temsil ediyor. Şiirler ve besteler sıcağık bir ortamda buluşuyor. Rey, Erkin, Saygun, Tarcan, Kodallı, Sun, Baran, Ada, Darnar ve Karlıbel'in şimşiden kaynaklanan besteleri, Ahmet Muhip Duran, Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Necatigil'in dizeleriyle renkleniyor. Operanızın dengyimli sanocular, başta **Ahs Manukyan**, **Bilge Görğün** ve **Necat Pınazoğlu** olmak üzere, bu şiirli müzik yolculuğunu

Türey Berk

Dişsen de Güzel başlıklı program, AKM'nin küçük salonunda haftalardır temsil ediliyor. Şiirler ve besteler sıcağık bir ortamda buluşuyor. Rey, Erkin, Saygun, Tarcan, Kodallı, Sun, Baran, Ada, Darnar ve Karlıbel'in şimşiden kaynaklanan besteleri, Ahmet Muhip Duran, Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Necatigil'in dizeleriyle renkleniyor. Operanızın dengyimli sanocular, başta **Ahs Manukyan**, **Bilge Görğün** ve **Necat Pınazoğlu** olmak üzere, bu şiirli müzik yolculuğunu

Salonun jda cuna geçeleri temsil ediyor. Şiirler ve besteler sıcağık bir ortamda buluşuyor. Rey, Erkin, Saygun, Tarcan, Kodallı, Sun, Baran, Ada, Darnar ve Karlıbel'in şimşiden kaynaklanan besteleri, Ahmet Muhip Duran, Cahit Sıtkı, Orhan Veli, Oktay Rifat ve Necatigil'in dizeleriyle renkleniyor. Operanızın dengyimli sanocular, başta **Ahs Manukyan**, **Bilge Görğün** ve **Necat Pınazoğlu** olmak üzere, bu şiirli müzik yolculuğunu

Geçen hafta İstanbul'daki Menkul Kıymetler Borsası'nın kültür ve sanat etkinlikleri çerçevesinde bir resital verdi. Oldukça yüküklü bir program sundu: **Busoni-J.S.Bach-Beethoven-Chopin-Saygun-Hindemith** gibi bestecilerle sağlan bir iskelet kurmuştu. Disiplinli çalışmayla temel teknik kuralları yerleşmiş bir piyanist. Bundan sonra tuşe kontrolüne yönelik, sonorite arayan çalışmalarına başlamasına gelmiş. Yorumcuyla imza kazandıran özellikler de uşların derindeki müzikatleveyi yakalayabilmek, birikimini filozofça duyurabilmek değil mi?

Mozart'ın doğum günü

İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası bu yıl **Mozart**'ın doğum gününü kutlayan tek müzik kurumumuz oldu. Baştan sonra bir Mozart programını, Şef **Christoph Escher** yönetti. Bestecinin 34 ve 39. Senfonileriyle **Ayla Erduran**'ın solistliğindeki 7 keman konçertosu çaldı. İlk yarısını dinleyebildiğim konserde Mozart'ın ne denli zor olduğunu bir kez daha anımsadık.

Topluğun homojen ses rengine gerekşimim ve çello grubunun sessizliği, ilk senfonide ve konçertonun eşliğinde belirgindi. Mozart'ın hiçbir şeyi gizleyemiyorsunuz. Her şey yalın olduğu kadar, derin olmak zorunda. Eğer program Mozart ise konserin sesi, Mozart'ın sesi olmak zorunda.

Bestecinin başlıca bes kenan konçertosu olduğu biliniyor. Altıncı ve yedinci için hep tartışılan sürmüştür. Yine de son yıllarda çıkan yayımlara göre yedinci konçertonun, bütün Rokoko karakterine karşın Mozart'a ait olamayacağı hususu ağırlık kazanmıştır. İşte bu tartışmalı ve de pek tartışılmayan konçertoya **Ayla Erduran**'ın kemandanın dinlediği Sanatçı kendine özgü yorum üslubu ile gözündeki şarkıyı çalgısından yükseltti.

DÜŞÜNCEYE SAYGI

MEMET RUAT

Baykozlu Ejerciment

Bir işin ucundan tuttuğular diye yıllar yılı kasla kasla dolğanları gördükçe hep **Cevat Çapan**'ın bir sözü gelir aklıma: **"Hiç kimse o kadar önemli değildir..." Ejerciment Uçan** bu sözü yaşamıyla savunurcasına yaşadı...

Birakin alcağönüllü davranışları, kim bilir kaç şiir kitabı yayımlanmış bir şairken, sevgili Baykoz'unun bir genç, hatta küçük voleybol takımının bile önemli önemsiz herhangi bir maçını biraz daha iyi oynatabilmesi için tribünlerin demirlerine sarılıp bir öne bir arkaya savırda amigünlük edışı unutulabilir mi?

Şu günlerde dokuzuncu şiir kitabı çıkacak... Hastalığının sıkıntılar arasında bir yandan da bunun mutluluğunu yaşıyordu. Şiire Yeni başlanmış gençler gibi sevinçliydi telefonda haber verirken: **Hüseyin Alemdar** yayıncılığa başlamıştı... Çok güzel, pırl pırl kitaplar basacakmış...

"İlk kitaplar arasında benim yeni şiirlerim de yer alacak..." Bağlanabileceği bir yayıncısı olmamış hiç. Öyle herkeşe sokulup kitaplarını önerecek bir girişkenliği de yoktu. Kendini fazla önemsemek olurdur bul... Birinci kitabını **Cümbüşçübaşı**'yı Seçilmiş Hikâyeler Dergisi Yayınları arasında **Salim Şengül** yayınlamıştı. Sonrakiler ya kendi bastırıldı, ya da basım işleriyle ilgili olan Baykozlu dostları, arkadaşları... Bana arada bir takıldık:

"Ödükten sonra benim de toplu şiirlerimi böyle özenerek yayımlar mısın, ağabey?" diye. Genç benden küçüktü, ama "ağabey" demesi ondan değil, herkeşe "ağabey" derdi. **"Ooh, hepsi güzel güzel çekip gidecekler, biz ar-kalamın toplu şiirlerini özenerek yayımlamak için bu rezil dünyada çakılıp kalacağız!"** derdim. Sonra küçük çapta bir gitmek kalmak gırgıryla işi tatlıya bağladık...

Herkesi tanırdı da, kimleri severdi?... Aslında gizli bir alıngandı. Tekkesiz bir sevgi adamı olarak yıllarca **"Cemal de Cemal!"** diye dolatmıştı durdu. Sonra ne olduysa uzaklaştı Cemal Süreya'dan. Sorunum, söylemez: **"Dargin mısın? Bir şey mi geçti aranızda?"** **"Yok, ağabey, dandır mıyım ben Cemal'el.. Olinu-yor işte, gidemiyorum meyhaneye filan... Aksarılan evde içiyorum bir iki kadeh..."**

Gidememeye kim inanır! Petrol Ofisi'nde avukatı Ejerciment Uçan, işten çıktımı, Üsküdar'a geçip bir Baykoz'a kadar uzanır; çarşıya, kulübe, kalveye uğrar, varisa futbol takımının antrenemanını izler, sonra Kadıköy'e geçer, Münih'e bir bakar, takılıp kalmazsa, eve yollarıdır. Evi rihimda, Çayırbaşı'nın hemen girişindeydi. İş dönüşü, yorgun argın, her gün bir Baykoz seferi yapan insan, Çayırbaşı'ndan Münih'e, postamanın oraya gidemeyecekti... Kulübün voleybol kız takımının yöneticisi, bölge temsilcisi, antrenör yardımcısı... Evde de boş oturamaz, kendiliğince "WIR ZIVIR" işleri vardır çok fazla. Bir il haldikirencik, karamanları eskileri tanıyan

Zemir, müzik etkinlikleri açısından durgun

Zemir'de Dvorak dinletisi